

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró felperesnek jogtanácsos által képviselt Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróságon 2.M.675/2009. számon indított és a Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság 2010. február 22. napján hozott 3.M.675/2009/9. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság 3.M.675/2009/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes a 2009. június 30-án kelt elsőfokú határozatával azért utasította el a felperes rokkantsági nyugdíj iránt előterjesztett kérelmét, mert a Szakértői Intézet (továbbiakban: SZI) elsőfokú orvosi bizottságának szakvéleménye szerint a felperes egészségkárosodásának a mértéke 40%, amely nem éri el a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 36/A. § (1) bekezdésében meghatározott legalább 50%-os mértéket.

A nyugdíjbiztosítási szerv igazgatója a 2009. augusztus 6-án kelt másodfokú határozatával a fellebbezést változatlan indokolással utasította el, az SZI másodfokú orvosi bizottságának - az elsőfokúéval megegyező - szakvéleménye alapján.

A társadalombiztosítási határozatok bírósági felülvizsgálata iránt indult perben a felperes az egészségkárosodása SZI által meghatározott mértékét vitatta. Az alperes a kereset elutasítását kérte utalva arra, hogy a rehabilitálhatóság tekintetében az orvosszakértő nem jogosult szakvéleményt adni.

A Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság a 3.M.675/2009/9. számú ítéletével a társadalombiztosítási határozatokat a Pp. 339. §-a alapján hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. A perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye alapján azt állapította meg, hogy a felperes egészségkárosodása az igénybejelentés időpontjától kezdődően 54%-os, a felülvizsgálata két év múlva szükséges, intézményes rehabilitációja nem javasolt.

A munkaügyi bíróság kifejtette, hogy a komplex rehabilitációról szóló 321/2007.(XII.5.) Korm. rendeletben (továbbiakban: Kr.) foglaltak kizárólag a társadalombiztosítási szervek eljárásában alkalmazhatók. A bírósági eljárásban lefolytatandó bizonyítást illetően kizárólag a Pp. 177. § (1)-(2) bekezdéseit tekintette irányadónak, amelynek alapján megállapította, hogy az igazságügyi orvosszakértő rendelkezett a rehabilitálhatóság minősítéséhez szükséges szakértelemmel. Utalt arra is, hogy az orvosi rehabilitálhatóság hiánya a teljes rehabilitálhatóság javasoltságát kizárja. A felperes elfogadta a szakvéleményt, az alperes nem tett észrevételt, ezért azt a bíróság aggálytalannak és ellentmondástól mentesnek találta és ítélete alapjául elfogadta. Rögzítette, hogy az alperesnek a megismételt eljárásban tényként kell kezelnie a felperes rokkantságát és a felülvizsgálat időpontját.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, melyben annak hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Az egészségkárosodás mértéke tekintetében nem vitatta az igazságügyi orvosszakértői véleményt, azonban - a Tny. 36/A. §-ára, továbbá a Pp. 177. §-ára, a Kr. 3. és 4. §-ára és az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006.(II.27.) IM rendelet 2. számú mellékletében foglaltakra hivatkozva állította, hogy az orvosszakértő a komplex rehabilitálhatóság értékelésére nem rendelkezik kompetenciával, e kérdésben a foglalkoztatási és szociális szakértő bevonása nem mellőzhető. Az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézetéről, valamint eljárásának részletes szabályairól szóló 213/2007.(VIII.7.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. r.) 8. § (8)-(9) bekezdései alapján álláspontja szerint a Munkaügyi Szakértők Országos Névjegyzékében, illetve az Országos Szociálpolitikai Szakértői Névjegyzékben található szakértők - társszakértőként történő - kirendelésével

kellett volna a rehabilitálhatóságra vonatkozó szakvéleményt beszerezni.

A felperes nem terjesztett elő felülvizsgálati ellenkérelmet.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül - bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint megalapozott.

Az alperes a perben és a felülvizsgálati kérelemben sem vitatta az egészségkárosodás igazságügyi orvosszakértő által megállapított mértékét, ezért a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelem elbírálása során irányadónak tekintette a jogerős ítélet ezzel összefüggő megállapításait, miszerint az egészségkárosodás mértéke az igénybejelentés időpontjától (2009. május 29.) 54%-os mértékű.

A Pp. 177. §-a szerint, amennyiben a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki. A bíróság a szakértői névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértőt, szakvélemény adására feljogosított gazdasági társaságot, szakértői intézményt, vagy a külön jogszabályban meghatározott állami szervet, intézményt, szervezetet rendelhet ki szakértőként.

A Tny.36/A. § (1) bekezdése a) pontjának ab) alpontja értelmében rokkantsági nyugdíjra az jogosult, akinek a rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvény 1. § a) pontjában meghatározott egészségkárosodása 50-79 százalékos mértékű, ezzel összefüggésben a jelenlegi vagy a képzettségének megfelelő más munkakörben való foglalkoztatásra rehabilitáció nélkül nem alkalmas, azonban a rehabilitációs szakértői szerv szakvéleménye alapján rehabilitációja nem javasolt.

A Tny. hivatkozott rendelkezésből következően a rokkantság fennállásának az egészségkárosodás adott mértékén kívül további feltétele annak megállapítása is, hogy az igénylő az 50-79%-os egészségkárosodásával összefüggésben a jelenlegi vagy a képzettségének megfelelő más munkakörben való foglalkoztatásra rehabilitáció nélkül nem alkalmas, rehabilitációja azonban nem javasolt.

Az alperes alaptalanul kifogásolta, hogy a munkaügyi bíróság a perben a rehabilitálhatóság kérdésében nem folytatta le a szükséges bizonyítást. A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében rámutatott (Mfv.III.10.874/2009/5., Mfv.III.10875/2009/4.), hogy a munkaügyi bíróság nem rendelhet el bizonyítást a rehabilitáció kérdésében, ha a társadalombiztosítási szerv kizárólag az egészségkárosodásra

vonatkozó feltétel hiányában utasítja el az igénylő rokkantsági ellátásra való igényét, vagy szünteti meg a rokkantságon alapuló ellátás folyósítását. Nincs helye a rehabilitációra vonatkozóan bizonyítás felvételének és döntésnek akkor sem, ha az alperes a perben bizonyítottathoz képest eltérő egészségkárosodáshoz viszonyítottan vizsgálta a rehabilitálhatóságot.

A Legfelsőbb Bíróság az Mfv.III.10.101/2011/4. számú határozatában rámutatott arra is, hogy a Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont második fordulatában írt feltételek teljesülése kizárólag orvosszakértői bizonyítás útján nem tisztázható. A Tny-nek a felperes jogosultsága felülvizsgálatakor hatályos 72. § (1) bekezdése a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerveket rehabilitációs szakértői szerv által készített szakvélemény beszerzésére kötelezte, a rehabilitációs szervek szakvéleményét döntéseik meghozatala során kötelező volt figyelembe venni. A rehabilitációs szakértői szerv (a perbeli időszakban az ORSZSZI) az egészségkárosodás mértékéről, a szakmai munkaképességről, a rehabilitálhatóságról, a rehabilitáció lehetséges irányáról, a rehabilitációs szükségletekről, a rehabilitációhoz szükséges időtartamról adott - ún. komplex minősítés keretében - egy szakértői eljárásban szakvéleményt [Kr. 4. § a)-c) pont, 6. §]. A szakvéleményt legalább két orvos-, egy foglalkoztatási és egy szociális szakértőből álló bizottság készítette el, a szakvéleménynek - egyebek mellett - a vizsgálat típusának megfelelő értékelést kellett tartalmaznia az egészségkárosodás mértékére, az egészségkárosodás vélelmezhető kezdő időpontjára, a szakmai munkaképességre, a rehabilitálhatóságra, a rehabilitáció lehetséges irányára, a rehabilitációs szükségletekre, a rehabilitációhoz szükséges időtartamra [12. §].

Az ismertetett szabályozásból látható, hogy a rehabilitálhatóság kérdésének eldöntése több, erre megfelelő szakértelemmel rendelkező szakértő feladata, akik véleményüket együttesen, egymással egyeztetve alakítják ki; az, hogy a rehabilitálhatóság kérdésének vizsgált kritériumaiban, vagy az egyes szakértők által adott véleményekben bármely sorrendiség lenne, az eljárásukra vonatkozó szabályokból, de más jogszabályokból sem következik.

A Tny. 36/A. § a) pont ab) alpontjában foglalt feltételeknek a peres eljárásban történő vizsgálatára nézve a fentiekből az következik, hogy a perben az egészségkárosodás mértékének tisztázásához elegendő (és más szakértő bevonását nem is igényli) orvosszakértői vélemény beszerzése, a rehabilitálhatóság kérdésében azonban a közigazgatási eljárásban beszerzett szakvélemény megalapozottságáról a közigazgatási eljárásban szakvéleményt adókéval azonos szakértelemmel rendelkező szakértők bevonásával lehet és kell dönten. Utal a Legfelsőbb Bíróság hasonló ügyben hozott korábbi döntésére, amelyben rámutatott: az orvosi,

foglalkoztatási és szociális szakértő véleménye egyenrangú (Mfv. III.10.929/2009/3.).

A munkaügyi bíróság helyesen utalt arra ítéletében, hogy a perben eldöntendő szakkérdés a Pp. 177. §-a szerinti szakértői bizonyítás útján tisztázandó, tévedett azonban, amikor úgy foglalt állást, hogy a Tny.36/A. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont második fordulataiban írt feltétel fennállása kizárólag orvosszakértő bevonásával tisztázható. Ennek folytán a bíróság megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy a felperes komplex rehabilitációja nem javasolt, az alperes eljárásának megismétlése e körben szükségtelen, ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet indokolásából mellőzi a felperes rehabilitálhatóságával összefüggő megállapításokat.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a munkaügyi bíróság jogerős ítéletét a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján - az indokolás fenti módosításával - hatályában fenntartotta.

A megismételt eljárás során az alperes a Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont második fordulataiban foglalt feltételek fennállását a felperes 54%-os egészségkárosodását alapul véve köteles vizsgálni, a Ket 111. § (3) bekezdésére is figyelemmel.

A felek nem igényeltek felülvizsgálati költséget, ezért e tárgyban a Legfelsőbb Bíróság mellőzte a határozathozatalt a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a Tny. 81. §-a alapján a magyar állam viseli.

Budapest, 2011. április 18.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági írnok